

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^Η

Α. Εκτέλεση Παράκτιων Έργων

Β. Κυρώσεις για παράνομη εκτέλεση έργων

Συντάκτης: Πλωτάρχης Λ.Σ. (Τ) **ΝΑΣΚΟΥΔΑΚΗΣ Ηλίας**
MSc Πολιτικός Μηχανικός

Α. Εκτέλεση παράκτιων έργων

Ι. Έργα εκτός ζώνης λιμένα

ΙΙ. Έργα εντός ζώνης λιμένα

ΚΑΝΟΝΑΣ

**Απόφαση/Έγκριση παραχώρησης χρήσης χώρου
αιγιαλού-παραλίας-θάλασσας-ζώνης λιμένα για την
εκτέλεση του έργου (από το αρμόδιο όργανο)**

+

**Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων Έργου (εφόσον απαιτείται
για την κατηγορία του έργου)**

=

ΕΡΓΟ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟ ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗ
(οι δύο διαδικασίες τρέχουν και ταυτόχρονα)

I. ΕΡΓΑ ΕΚΤΟΣ ΖΩΝΗΣ ΛΙΜΕΝΑ

1. Αντιδιαβρωτικά Έργα- Άρθρο 12 Ν. 2971/2001

- Γίνονται μόνο εφόσον η Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 2971/2001 διαπιστώσει ότι η ακτή διαβρώνεται από τη θάλασσα.
- Αν από τη διάβρωση απειλείται ιδιωτικό κτήμα, μπορεί να επιτραπεί στον κύριό του να κατασκευάσει με δαπάνη του, προ της ιδιοκτησίας του, προστατευτικά έργα βάσει μελέτης που έχει εγκριθεί από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας, που θα έχει και τον έλεγχο του έργου + σύμφωνη γνώμη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.ΣΧΕΔ.

Εκτελούνται κατόπιν αδείας του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Άμυνας, Ναυτιλίας, Πολιτισμού και του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου και απλή γνώμη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής της οικείας Π.Ε. ύστερα από εμπεριστατωμένη ακτομηχανική μελέτη θεωρημένη από τη Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, καθώς και ύστερα από την προβλεπόμενη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

- Τα έργα αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο.

2. Επείγοντα Έργα - Άρθρο 12Α Ν. 2971/2001

- Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων σε αιγιαλό-παραλία, κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που ορίζονται στο Ν. 2971/2001, για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών πολιτικής προστασίας, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3013/2002 (Α' 102) και εφόσον έχει προηγηθεί η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή ετοιμότητας πολιτικής προστασίας, με απόφαση του εκάστοτε αρμοδίου οργάνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3013/2002.

- Για την εκτέλεση των έργων απαιτείται να κατατεθεί στην αρμόδια **Κτηματική Υπηρεσία** και στην αρμόδια **Λιμενική Αρχή** από το φορέα εκτέλεσης του έργου, η απόφαση εξαίρεσης από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και τεχνικός φάκελος για τα απαιτούμενα έργα, εγκεκριμένος από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή.
- Ο φορέας εκτέλεσης του έργου ενημερώνει την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και την αρμόδια Λιμενική Αρχή για την έναρξη και το πέρας των εργασιών εκτέλεσης του έργου, καθώς και την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την παρακολούθηση των έργων, όπου απαιτείται.
- Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις του άρθρου 86 του ν. 4504/2017 (για ΧΖΛ).

3. Πλωτά Φράγματα

Άρθρο 211 ν. 4072/2012, όπως ισχύει μετά την έκδοση του ν. 4150/2013, άρθρο 49, παρ. 1

- Επιτρέπεται για εποχιακή χρήση με άδεια της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, χωρίς πάκτωση στον πυθμένα, η τοποθέτηση, από φορείς διοίκησης λιμένων ή από φορείς στους οποίους παραχωρείται ή εκμισθώνεται χώρος του αιγιαλού ή της παραλίας ή της ζώνης λιμένα, προστατευτικών δικτύων (πλωτών φραγμάτων), για την προστασία των ακτών και των λουομένων από θαλάσσια ρύπανση σε θαλάσσιες λουτρικές εγκαταστάσεις, που βρίσκονται εκτός περιοχών NATURA 2000
- Πρόκειται για επιπλέουσες εύκαμπτες κατασκευές που στερεώνονται με άγκυρες μικρού βάρους στον πυθμένα, χωρίς μόνιμη πάκτωση, η δε παρουσία τους δεν αλλοιώνει τον οπτικό ορίζοντα.

Υ.Α. 8220/159/2013 /14-06-2013 (Β'1543)

Με την Υ.Α. 8220/159/2013/14-06-2013 (Β'1543) «Τοποθέτηση προστατευτικών δικτύων (πλωτών φραγμάτων) για εποχιακή χρήση σε λουτρικές εγκαταστάσεις» καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα όργανα και η διαδικασία ελέγχου.

Διαδικασία

Ο ενδιαφερόμενος φορέας καταθέτει **στην οικεία Λιμενική Αρχή αίτηση** τοποθέτησης του πλωτού φράγματος, **με δικαιολογητικά** (Τοπογραφική αποτύπωση, τεχνική περιγραφή, γνωμάτευση για μη τοξικά υλικά, Περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή κλπ)

Η Λιμενική Αρχή **εξετάζει** την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, την ομαλή κίνηση σκαφών από και προς τις παρακείμενες ακτές και την προστασία των λουομένων, καθώς και τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες της περιοχής και **εκδίδει αστυνομικής φύσης άδεια**, που κοινοποιείται σε συναρμόδιες Υπηρεσίες.

Η αρμόδια Λιμενική Αρχή δύναται να παρέχει άδεια σε φορείς διοίκησης λιμένων ή σε οποιονδήποτε παραχωρείται ή εκμισθώνεται χώρος αιγιαλού ή παραλίας ή ζώνης λιμένα, προκειμένου να τοποθετούνται για πρόσκαιρη χρήση, διάρκειας μέχρι **πέντε (5) μηνών**, προστατευτικά δίχτυα (πλωτά φράγματα χωρίς πάκτωση στον πυθμένα), για την προστασία των λουομένων από **μέδουσες, σε θαλάσσιες περιοχές, περιλαμβανομένων και των περιοχών του δικτύου Natura 2000**, με αναλογική εφαρμογή της απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου 8220/159/13/14.6.2013 (Β' 1543) . Ο χώρος τοποθέτησης των προστατευτικών δικτύων γνωστοποιείται από τη Λιμενική Αρχή στην Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού για την έκδοση αναγγελίας προς τους ναυτιλλομένους. (άρθρο 19 του ν. 4519/2018

4. Έργα που εξυπηρετούν σκοπούς κοινωφελείς ή προστασίας του περιβάλλοντος, ναυταθλητικούς, ερευνητικούς, ύδρευσης, αποχέτευσης, επιστημονικούς, ανάπλασης, βιομηχανικούς, εξορυκτικούς, συγκοινωνιακούς, λιμενικούς, ναυπηγοεπισκευαστικούς, ενεργειακούς, αλιευτικούς και υδατοκαλλιεργητικούς - Άρθρο 14 Ν. 2971/2001

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια **Κτηματική Υπηρεσία**, συνοδευόμενη από πλήρη φάκελο που περιέχει:

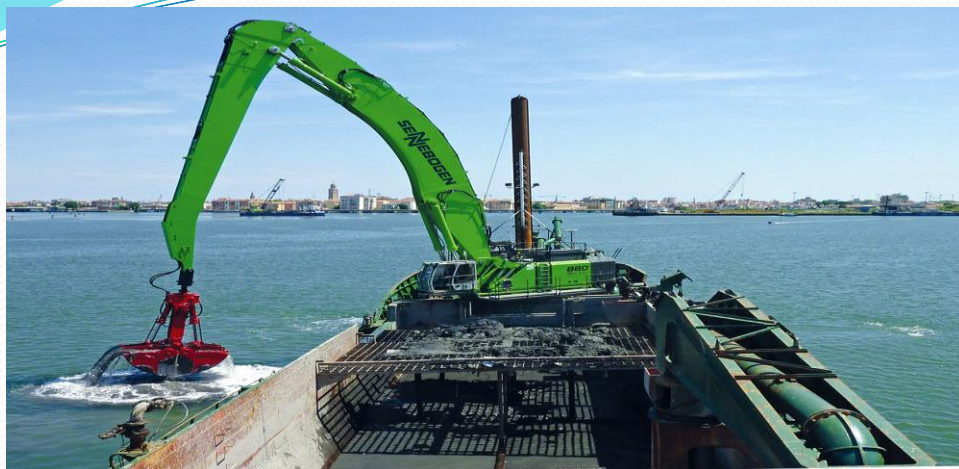
- α) ακτομηχανική μελέτη
- β) την απόφαση Ε.Π.Ο. του έργου ή απόφαση έγκρισης υπαγωγής σε καθεστώς Π.Π.Δ. του ν. 4014/2011,
- γ) την εγκεκριμένη από την Δ/νση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας οριστική μελέτη του έργου, συνοδευόμενη από τη σύμφωνη γνώμη των Υπ. Άμυνας, Πολιτισμού + ΥΠΕΚΑ (μόνο για παραδοσιακούς οικισμούς), εκτός αν αυτές έχουν ήδη δοθεί σύμφωνα με τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης,

- δ) την οριογραμμή του αιγιαλού και τα ακριβή όρια του ζητούμενου χώρου
- ε) φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα,
- στ) εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης του έργου
- ζ) έγκριση ή γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής για την ίδρυση ή εγκατάσταση της επιχείρησης.

- Αν δεν προβλέπεται περιβαλλοντική αδειοδότηση, για την παραχώρηση διατυπώνουν τη γνώμη τους **εντός 3 μηνών** (μετά την παρέλευση συνεχίζεται η διαδικασία χωρίς αυτές) και οι εξής συναρμόδιοι φορείς:

- α) το **Υπουργείο Εθνικής Άμυνας** δια του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας,
- β) το **Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης**, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες,
- γ) το **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας**, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών,
- δ) το **Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων** για έργα σε λιμένες, λίμνες, λιμνοθάλασσες και ποταμούς, καθώς και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών και για την ίδρυση και εγκατάσταση μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα αρμοδιότητάς του,
- ε) το **Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού**,
- στ) το **Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής**,
- ζ) το **Υπουργείο Τουρισμού**,
- η) το **οικείο Δημοτικό Συμβούλιο**.

- Η Κτηματική Υπηρεσία, μετά τη διενέργεια αυτοψίας, υποχρεούται να συντάσσει προς τη Δ/νση Δημόσιας Περιουσίας της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την κατάθεση σ' αυτήν της αίτησης και του πλήρους φακέλου, εισηγητική έκθεση στην οποία καθορίζεται το αντάλλαγμα της παραχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 16^A του Ν. 2971/2001.
- Η Δ/νση Δημόσιας Περιουσίας, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την παραλαβή της εισηγητικής έκθεσης και του φακέλου, προβαίνει στη σύνταξη σχεδίου απόφασης παραχώρησης.

5. Έργα καθαρισμού- αποκατάστασης λειτουργικών βαθών - Άρθρο 14 παρ. 13 Ν. 2971/2001, ως ισχύει

- Έργα που καθίστανται αναγκαία εξαιτίας προσχώσεων που προέρχονται από απώλειες φορτοεκφορτώμενου υλικού, αλλά και άλλες αιτίες, ιδίως, συσσώρευση φερτών υλών, προσαμμώσεις, που οφείλονται σε θεομηνίες ή εξελίσσονται μέσω φυσικών διεργασιών.
- Επιτρέπονται με **απόφαση του κ. ΓΓΛΠ** η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και την προηγούμενη **σύμφωνη γνώμη** του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων), εφόσον δεν έχει δοθεί κατά τη διαδικασία αδειοδότησης της λιμενικής εγκατάστασης. Για την έναρξη των εργασιών απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση της απόφασης στην αρμόδια Λιμενική Αρχή

II. ΕΡΓΑ ΕΝΤΟΣ ΖΩΝΗΣ ΛΙΜΕΝΑ

6. Έργα στην περιοχή αρμοδιότητας Λιμενικών Ταμείων

Ο αρμόδιος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα (Λιμενικό Ταμείο, Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο) μπορεί να εκτελέσει έργα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα (παρ. 1 άρθρου 18 Ν. 2971/2001).

• Αδειοδότηση έργων - Άρθρο 18 παρ. 2 Ν.2971/2001

Εκτελούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σύμφωνη γνώμη ΥΝΑΝΠ, Υπ. Πολιτισμού & Αθλητισμού και του Γ.Ε.Ν. (+ΥΠΕΚΑ εφόσον οι μελέτες του έργου επιβλέπονται από αυτό).

Προσοχή!!! Οι άδειες αστυνομικής φύσεως που εκδίδονταν από τις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18, καταργήθηκαν [Άρθρο 61 παρ. 1 Ν 4150/2013 (Α' 102)]

Επισκευές-επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα εντός Ζώνης Λιμένα (πλην Ο.Λ. Α.Ε.) - Άρθρο 18 παρ. 4 Ν. 2971/2001, όπως ισχύει

Εκτελούνται κατόπιν απόφασης του διοικητικού οργάνου των Λιμενικών και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, κοινοποιούμενης στη Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων και στην οικεία Λιμενική Αρχή, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 18 ν.2971/2001, επισκευές-επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αποσκοπούν στη **συντήρηση** υπάρχοντος εξοπλισμού ή στην **αποκατάσταση φθορών, ζημιών ή βλαβών** ή και από έκτακτες καταστάσεις (θεομηνίες, πρόσκρουση πλοίων κ.λπ.), όπως: υποσκαφές (σπηλαιώσεις), πάσης φύσεως φθορές ή ζημιές σε κρηπιδώματα και προβλήτες, καθιζήσεις ανωδομών, εξοπλισμός που χρήζει αντικατάστασης, τοπικές αστοχίες θωράκισης-προστασίας εξωτερικών λιμενικών έργων (βραχισμός),

β) αποσκοπούν στη **δημιουργία υποτυπωδών, μικρής έκτασης εγκαταστάσεων** για την εξυπηρέτηση των διακινούμενων επιβατών και εργαζομένων, όπως: ψύκτες νερού, σκιάδια, χημικές τουαλέτες, Α.Τ.Μ. τραπεζών, μηχανήματα αυτόματης έκδοσης εισιτηρίων, εξοπλισμός και σήμανση για τη διακίνηση πεζών και οχημάτων, παρεμβάσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης προσώπων με αναπηρία κ.λπ.

γ) δεν τροποποιούν με οποιονδήποτε τρόπο τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των λιμένων ή των λιμενικών εγκαταστάσεων,

δ) ο προϋπολογισμός δαπάνης δημοπράτησής τους δεν υπερβαίνει το ποσό των **20.000** ευρώ πλέον δαπάνης Φ.Π.Α.

Προσοχή!!!

Τα έργα προϋπολογισμού δαπάνης δημοπράτησής τους άνω των **20.000** ευρώ πλέον Φ.Π.Α. και μέχρι του ποσού των **100.000** ευρώ πλέον Φ.Π.Α.

→ Εκτελούνται με **απόφαση του ΓΓΛΠΝΕ**

Επεμβάσεις/αναβαθμίσεις τοπικού χαρακτήρα εντός Ζώνης Λιμένα (πλην Ο.Λ. Α.Ε.) - Άρθρο 18 παρ. 5 Ν. 2971/2001

Με απόφαση του ΓΓΛΠΝΕ του ΥΝΑΝΠ, ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 18, υλοποιούνται επίσης σε υφιστάμενους λιμένες ή λιμενικές εγκαταστάσεις:

Η εγκατάσταση **συστημάτων ασφαλείας** (ISPS, Schengen, ΕΚ, ΣΑΛΕ κλπ) όπως κινητές περιφράξεις, εγκατάσταση φυλακίων ελέγχου, τοποθέτηση καμερών παρακολούθησης επί στύλων, προστατευτικές μπάρες και άλλες παρεμβάσεις, με τις οποίες δεν τροποποιούνται ή αλλοιώνονται τα υφιστάμενα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των λιμένων ή των λιμενικών εγκαταστάσεων και δεν παρακωλύεται η λειτουργία του.

7. Έργα στην περιοχή αρμοδιότητας Οργανισμών Λιμένα Α.Ε.

(Άρθρο 46, ν. 4150/2013, όπως αντικαταστάθηκε
από το άρθρο 41 του Ν. 4256/2014)

Τα έργα της λιμενικής υποδομής και ανωδομής διακρίνονται σε:

α) **κύρια** με σκοπό την **εξυπηρέτηση των λιμενικών υπηρεσιών** που παρέχει ο συγκεκριμένος λιμένας (έργα επέκτασης / βελτίωσης / προστασίας, προσχώσεις, εγκατάσταση μηχανημάτων και κάθε ανωδομή που εξυπηρετεί άμεσα τις λιμενικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων των αλιευτικών δραστηριοτήτων εκφόρτωσης και εμπορίας)

β) **βοηθητικά**, που έχουν ως σκοπό την **εξυπηρέτηση των χρηστών** του λιμένα (χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, χώροι αναψυχής και εστίασης, ξενοδοχεία, επιβατικοί σταθμοί, εγκαταστάσεις μεταφοράς επιβατών, γραφεία, καταστήματα.

Άρθρο 46 παρ. 3 Ν. 4150/2013, όπως ισχύει

Α. Για την εκτέλεση των έργων απαιτείται:

α) Απόφαση του Δ.Σ. του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης.

β) Έλεγχος συμβατότητας των τεχνικών μελετών με το εγκεκριμένο από την Ε.Σ.Α.Λ. αναπτυξιακό πρόγραμμα και μελέτη διαχείρισης (Master Plan).

γ) Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

δ) Απόφαση ΥΝΑΝΠ η οποία επέχει θέση άδειας κατασκευής του έργου (εκδίδεται εντός 15 ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος του φορέα).

ε) Κοινοποίηση της άδειας/απόφασης ΥΝΑΝΠ στην αρμόδια Λιμενική Αρχή.

Άρθρο 46 παρ. 4 Ν. 4150/2013, όπως ισχύει

Β. Συντήρηση και επισκευή των εγκαταστάσεων των εκτελεσθέντων έργων λιμενικών υποδομών και ανωδομών, εκτελούνται με **απόφαση του Δ.Σ.**, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Έργων, η οποία **κοινοποιείται** προς γνώση στη **Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών της ΓΓΛΠΝΕ**, εφόσον συντρέχουν **σωρευτικά** οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αποσκοπούν στη **συντήρηση** υπάρχοντος εξοπλισμού ή στην **αποκατάσταση φθορών**, ζημιών, όπως: υποσκαφές, πάσης φύσεως φθορές ή ζημιές σε κρηπιδώματα και προβλήτες, καθιζήσεις ανωδομών, εξοπλισμός που χρήζει αντικατάστασης, τοπικές αστοχίες θωράκισης – προστασίας εξωτερικών λιμενικών έργων (βραχισμός),

β) δεν τροποποιούν με οποιονδήποτε τρόπο τα **γεωμετρικά χαρακτηριστικά** των λιμένων ή των λιμενικών εγκαταστάσεων,

γ) ο προϋπολογισμός δαπάνης δημοπράτησής τους δεν υπερβαίνει το ποσό των **500.000,00** ευρώ " (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

δ) συνδέονται άρρηκτα με την ομαλή και ασφαλή λειτουργία του λιμένα ή της λιμενικής εγκατάστασης.

Η ανωτέρω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κοινοποιείται πριν την εκτέλεση του έργου και στην οικεία Λιμενική Αρχή.

Προσοχή!!!

- Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της δαπάνης δημοπράτησης των ανωτέρω έργων **υπερβαίνει** το ποσό των **500.000** ευρώ (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 4150/2013, όπως ισχύει, δηλαδή απόφαση κ. ΥΝΑΝΠ. (παρ. 4β, άρθρο 46, ν. 4150/2013, όπως ισχύει)

- Σε περίπτωση που απαιτηθούν **κτιριακές εγκαταστάσεις**, θα πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 9, παρ. 2 και 3 του Ν.2987/2002 (ΦΕΚ 27Α/21-02-2002) περί έκδοσης **οικοδομικών αδειών** εντός χερσαίας Ζώνης Λιμένα.

Β. Κυρώσεις και άλλα διοικητικά μέτρα προστασίας

1. Κυρώσεις άρθρου 29 Ν. 2971/2001

Στην προηγούμενη παρουσίαση είδαμε ότι:

- Σύμφωνα με το άρθρο 29, παρ. 1 Ν. 2971/2001: «Όποιος χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής ή με άδεια που εκδίδεται κατά παράβαση του νόμου αυτού επιφέρει στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα, τη ζώνη λιμένα, τη μεγάλη λίμνη, πλεύσιμο ποταμό, όχθη ή παρόχθια ζώνη μεγάλης λίμνης ή πλεύσιμο ποταμού οποιαδήποτε μεταβολή με την κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή έργων ή του εδάφους ή του πυθμένα με τη λήψη χώματος, λίθων ή άμμου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, ανεξάρτητα αν με τον τρόπο αυτόν επήλθε ζημιά σε οποιονδήποτε, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με τα πρόστιμα που επιβάλλονται διοικητικά σύμφωνα με την παράγραφο 23 του άρθρου 3 του Ν. 2242/1994, που εφαρμόζεται κατά τα λοιπά», δηλαδή προβλέπεται η επιβολή ποινικών + διοικητικών κυρώσεων.
- Επιπλέον, η παρ. 23 του άρθρου 3 του Ν. 2242/1994 (Α'162) ορίζει ότι: «Στους παραβάτες της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του ν. 2344/1940 "περί αιγιαλού και παραλίας" (ΦΕΚ 154 Α), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του α.ν. 263/1968, ανεξαρτήτως των συντρεχουσών ποινικών ευθυνών, **επιβάλλεται από την οικεία Λιμενική Αρχή πρόστιμο ύψους τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών και μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές κατά τη διαδικασία του άρθρου 157 του ν. δ/τος 187/1973...», δηλαδή η επιβολή διοικητικών κυρώσεων είναι ξεκάθαρα αρμοδιότητα και μόνο της Λιμενικής Αρχής.**
- Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 4150/2013 (Α'102), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, οι αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής ασκούνται **στο θαλάσσιο χώρο ευθύνης του, στα πλοία και στα πάσης φύσεως πλωτά ναυπηγήματα, στους δημόσιους και ιδιωτικούς λιμένες και στις λιμενικές ζώνες τους**, και όπως ειδικότερα καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, ιδίως στο Ν.Δ. 444/1970 (Α' 39), στο άρθρο 29 του Ν. 2971/ 2001 (Α' 285), στο άρθρο 12 του Ν. 2289/1995 (Α' 27), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 163 του Ν. 4001/2011 (Α' 179) και ισχύει, και πάντως, μόνο στους χώρους που η κείμενη νομοθεσία ορίζει ως χώρους αρμοδιότητάς του.

Αρμοδιότητα Λιμενικών Αρχών για αυθαίρετες μεταβολές (έργα) της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 2971/2001

- **Αρμοδιότητα Λιμενικών Αρχών στη ζώνη λιμένα και στον θαλάσσιο χώρο**

Από το συνδυασμό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν.4150/2013, της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 2971/2001 και της παρ. 23 του άρθρου 3 του Ν.2242/1994, προκύπτει ότι στις περιπτώσεις αυθαίρετων μεταβολών της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν.2971/2001, στη χερσαία ζώνη λιμένα (και στους εξομοιούμενους με ζώνη λιμένα χώρους) και στον θαλάσσιο χώρο/πυθμένα, υφίσταται “κατά τόπον” και “καθ’ ύλην” αρμοδιότητα των Λιμενικών Αρχών για επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων στους υπαιτίους.

- **Αρμοδιότητα Λιμενικών Αρχών στον αιγιαλό-παραλία**

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4676/2020 (Α'67): «Οι αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ.) επί του αιγιαλού-παραλίας ασκούνται αποκλειστικά στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παραπάνω παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4150/2013. Κάθε άλλη αρμοδιότητα αστυνόμευσης στον αιγιαλό και την παραλία ασκείται από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.)».

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, αλλά και τις προαναφερθείσες διατάξεις, στις περιπτώσεις αυθαίρετων μεταβολών της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν.2971/2001, στους χώρους αιγιαλού-παραλίας, δεν υφίσταται “κατά τόπον” (χωρική) αρμοδιότητα των Λιμενικών Αρχών, παρά μόνο ειδική “καθ’ ύλην” αρμοδιότητα για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους υπαιτίους.

Συμπερασματικά για παράνομα έργα/μεταβολές της παρ. 1 του άρθρου 29 ν.2971/01:

- Στον αιγιαλό, παραλία, θάλασσα, ζώνη λιμένα, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο) από τη Λιμενική Αρχή, σε κάθε περίπτωση.
- Στον αιγιαλό-παραλία την ποινική διαδικασία διενεργεί η Ελληνική Αστυνομία (αφού διαθέτει “κατά τόπον” αρμοδιότητα)
- Στον θαλάσσιο χώρο και στη ζώνη λιμένα την ποινική διαδικασία διενεργεί η Λιμενική Αρχή (αφού διαθέτει “κατά τόπον” αρμοδιότητα)
- Πρακτικά, η ακτογραμμή, δηλαδή η διαχωριστική γραμμή ξηράς και θάλασσας σε κατάσταση νηνεμίας, αποτελεί το όριο χωρικής αρμοδιότητας μεταξύ Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ΕΛ.ΑΣ. (εφόσον πρόκειται για περιοχές εκτός ζώνης λιμένα).

• Πως υπολογίζεται το διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από τις Λιμενικές Αρχές;

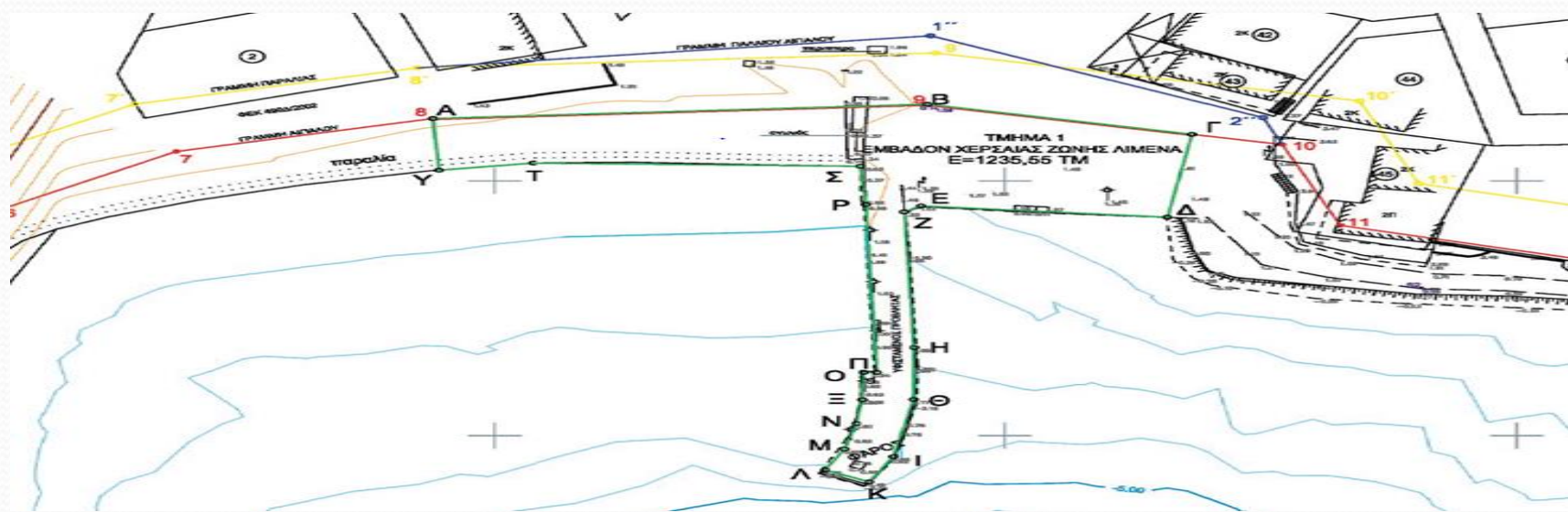
• Με το άρθρο 20 του Ν. 4504/2017 προστέθηκε **παρ. 24** στο **άρθρο 3** του Ν. 2242/1994, σύμφωνα με την οποία καθορίζεται αλγόριθμος για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου της παραγράφου 23 του ίδιου άρθρου που επιβάλλεται από τις Λιμενικές Αρχές. Ο αλγόριθμος θα αναλυθεί σε επόμενη ενότητα.

Επιπλέον στην παραπάνω παρ. 24 ορίζεται ότι σε περίπτωση τέλεσης της παράβασης σε περιβαλλοντικά ευαίσθητη περιοχή (ενταγμένη στο δίκτυο NATURA 2000) ή **υποτροπής** του υπαιτίου της παράβασης ή **αναίρεσης**, λόγω της παράβασης, του **κοινόχρηστου** χαρακτήρα του αιγιαλού, το πρόστιμο που προσδιορίζεται βάσει των ανωτέρω, **διπλασιάζεται**.

ΠΕΡΙΗΤΩΣΗ: Ας υποθέσουμε ότι ένα αυθαίρετο έργο ευρείας κλίμακας εκτελέστηκε στην ευρύτερη περιοχή της φωτογραφίας. Από αυτοψία που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι κατασκευάστηκε παράνομα σε χώρο αιγιαλού (κόκκινη γραμμή), σε χώρο παραλίας (κίτρινη γραμμή), στον παλιό αιγιαλό (μπλε γραμμή), στον θαλάσσιο χώρο, στη ζώνη λιμένα (πράσινη γραμμή) και εντός του παραλιακού οικισμού (εντός παρακείμενων ιδιοκτησιών πχ. οικοπέδων, ακινήτων).

Α) Για ποια/ποιες από τις παραπάνω περιοχές έχει αρμοδιότητα η Λιμενική Αρχή για επιβολή διοικητικών κυρώσεων (πρόστιμο) της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2971/2001;

Β) Ποιά Υπηρεσία θα κινήσει την ποινική διαδικασία; Η Λιμενική Αρχή ή Αστυνομική Αρχή ή και οι δύο (ο καθένας για τις δικές του περιοχές αρμοδιότητας);

ΥΓ: Προτού περάσετε στην επόμενη σελίδα πάρτε λίγο χρόνο για να σκεφθείτε τη σωστή απάντηση !!!!!!!!!!!!!

Απαντήσεις

A) Σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 29 ν. 2971/2001, διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται από τις Λιμενικές Αρχές για αυθαίρετες επεμβάσεις στον αιγιαλό, στην παραλία, στον θαλάσσιο χώρο και στη ζώνη λιμένα. Δεν είναι επιτρεπτή η επιβολή κυρώσεων στον παρακείμενο οικιστικό ιστό ή στον παλαιό αιγιαλό, σε όσους επιφέρουν οποιαδήποτε αυθαίρετη μεταβολή στους χώρους αυτούς.

Μόνο εάν τμήμα του παλαιού αιγιαλού περιλαμβάνεται στη ζώνη παραλίας, είναι επιτρεπτή η επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Σχετική τυγχάνει η υπ' αριθμ.415/2010 Γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ.-Τμήμα Β'.

B) Μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο Εισαγγελέα αποφασίζεται ποια από τις δύο Υπηρεσίες θα σχηματίσει την ποινική δικογραφία.

2. Διοικητικά μέτρα προστασίας που λαμβάνονται από την Κτηματική Υπηρεσία- Άρθρο 27 Ν.2971/2001

Αρμοδιότητα Κτηματικής Υπηρεσίας

- Στον αιγιαλό, παραλία (κοινόχρηστη), θάλασσα και ζώνη λιμένα η Κτηματική Υπηρεσία είναι αρμόδια για τη λήψη επιπρόσθετων διοικητικών μέτρων προστασίας.

Σε περίπτωση παράνομων έργων η Κτηματική Υπηρεσία εκδίδει:

- **1) Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής (Π.Δ.Α.), παρ. 1**
→ Άρση μιας παράνομης κατοχής της Δημόσιας Περιουσίας
- **2) Πρωτόκολλο Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης (ΠΚΑΑΧ), παρ. 2**
→ Αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη το Δημόσιο από την χωρίς νόμιμη άδεια χρήση από τρίτον ενός κοινόχρηστου χώρου. Αξίωση για την ωφέλεια που αποκομίστηκε από την παράνομη χρήση κοινόχρηστης δημόσιας έκτασης.

• Τα ανωτέρω μέτρα προβλέπονται και αποσκοπούν στην προστασία του δικαιώματος διαχείρισης και διοίκησης των δημοσίων ακινήτων

3) Πρωτόκολλο κατεδάφισης, παρ. 4

→ Αποσκοπεί στην περιβαλλοντική αποκατάσταση της μορφής του κοινοχρήστου χώρου, η οποία έχει αλλοιωθεί με την χωρίς άδεια ανέγερση πάσης φύσεως τεχνικού- έργου, κτίσματος ή κατασκευάσματος. Υποχρέωση υπαιτίου για κατεδάφιση εντός 30 ημερών. Διαφορετικά με ευθύνη Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης

- Όλα τα μέτρα προστασίας που αφορούν κατασκευές χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής **μέσα στη θάλασσα ή σε χερσαία ζώνη λιμένα**, εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Φορέα Διαχείρισης ή, αν δεν υπάρχει, **της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής** συνοδευόμενη από τα στοιχεία του αυθαίρετου κατόχου ή χρήστη και **σκαρίφημα ή εποπτικό υλικό του καταληφθέντος χώρου.**

- Τα προαναφερθέντα μέτρα προστασίας, λαμβάνονται **σωρευτικά** και όχι επιλεκτικά, προκειμένου η προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου να είναι πλήρης και όχι επιλεκτική.

3. Διοικητικά μέτρα προστασίας που λαμβάνονται από τις Υπηρεσίες Δόμησης

- Αν η παράνομη επέμβαση αφορά στον οικιστικό ιστό ή σε μη κοινόχρηστη παραλία (εκτός αιγιαλού-κοινόχρηστης παραλίας-θάλασσας-ζώνης λιμένα), τότε αρμόδια Υπηρεσία για τη λήψη μέτρων για αυθαίρετη δόμηση είναι η οικεία **Υπηρεσία Δόμησης (Πολεοδομία)**. Ενδεικτικά μέτρα που λαμβάνει είναι:
 - Υποχρέωση κατεδάφισης των αυθαιρέτων,
 - Επιβολή προστίμων ανέγερσης & διατήρησης,
 - Απαγόρευση μεταβίβασης,
 - Απαγόρευση σύνδεσης με τα δίκτυα, & προσωρινή η ηλεκτροδότηση,
 - Απαγόρευση εκτέλεσης εργασιών σε αυθαίρετα κτίρια,
 - Ποινές, για όσους συμμετέχουν στην κατασκευή αυθαιρέτων (ιδιοκτήτες, εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων, Εργολάβους, Μηχανικούς, Συμβολαιογράφους κλπ)